

[Lysholt Hansen.]

hensyn tages på de i betænkningen nævnte måder, men også mere generelt ønsket om, at staten, når den nu i relation til de lønforhandlinger, der er ført på arbejdsmarkedet, skal til at fastlægge sine lønninger, vil vise fornøden forsigtighed. Arbejdsmarkedets hovedorganisationer, og det vil i denne forbindelse navnlig sige arbejderne, har ved det nu vedtagne mæglingforslag taget de samfundsøkonomiske hensyn, som man fra mange sider krævede. Arbejdsmarkedets parter har klart tilkendegivet ved indgåelse af mæglingforslaget, at en forudsætning for den tilbageholdenhed, man viste, var, at andre samfundsgrupper gjorde det samme.

Her i tinget har vi ansvaret for, at en meget stor del af disse andre samfundsgrupper lever op til denne forudsætning, og jeg håber, vi alle vil have rygrad til at hindre, at staten skulle række hånd til en lønudvikling, der går ud over de rammer, der nu er afstukket af arbejdsmarkedets hovedorganisationer. Skal de beløb, der på finanslovsforslaget er afsat til imødegåelse af lønstigninger, holde, vil der ikke være plads til at gå ud over den ramme, som også er fastsat på arbejdsmarkedet.

For at det ikke blot skal se ud som et slag i luften, når betænkningen retter søgelyset mod ansættelses- og personalepolitikken, vil jeg gerne fra vor gennemgang af finansloven trække et par eksempler frem, som jeg mener man må tage op til ændring så hurtigt som muligt.

De militære tjenestemænd har som alle andre tjenestemænd en alder, ved hvilken afskedigelse skal finde sted, og de har derudover en aldersgrænse, ved hvilken de kan afskediges; men den reelle alder for afskedigelse med pension ligger faktisk i næsten alle tilfælde fra 2 til 5 år under den alder, ved hvilken de skal afskediges. Det vil, efter hvad der er oplyst i finansudvalget af forsvarsministeren, sige, at de samlede udgifter til pension i perioden mellem de praktiserede aldersgrænser og det tidspunkt, hvor en tjenestemand normalt, nemlig ved de 67 år, er berettiget til afsked med pension, for en major eller en orlogskaptajn for hver enkelt udgør en udgift på 393.855 kr., for en oberstløjtnant eller en kommandørkaptajn 233.506 kr. og for en oberst eller en kommandør 194.145

kr. Fortsætter man med den nuværende afskedigelsespraksis, vil det forhold, at staten her i et område ikke har alderen 67 år som afskedigelsesalder, med de afskedigelser, der kan forventes i årene fra 1967 frem til 1973, for de nævnte 3 kategorier betyde en merudgift for majorer og orlogskaptajner på 65 mill. kr., for oberstløjtnanter og kommandørkaptajner ca. 18 mill. kr., for oberster og kommandører ca. 6 mill. kr., altså en samlet udgift til pensioner for folk, der afskediges før andre tjenestemænd, på i alt ca. 89 mill. kr., hvortil så kommer officersgruppen i øvrigt.

Forsvarsministeren har oplyst, at såvel personernes mobilitet som avancementsvanskeligheder m. m. spiller ind, når man skal ændre en sådan gammel praksis. Rimelige hensyn til personalet må naturligvis tages, men det er min opfattelse, at det udvalgsarbejde, der er i gang med henblik på ændring af disse forhold, ikke kan afsluttes for hurtigt, og jeg håber, at ministeren deler denne opfattelse.

Lad mig som et andet område nævne landbrugets konsulentordning, der ganske givet har været af helt afgørende betydning for den rationalisering, landbruget har været igennem, og som fortsat vil være af en meget betydelig værdi for landbruget. Men trods alt det gode, der kan siges om landbrugskonsulenterne, til hvis aflønning staten betaler 70 pct., må vi her i tinget have pligt til, når udgifterne på det kommende års finanslov til dette område går op fra 24 mill. kr. til 28,3 mill. kr., at tage op til overvejelse, om det er rimeligt, at der praktiseres en ordning, hvor landboforeninger og husmandsforeninger i betydelig udstrækning ansætter hver deres egne konsulenter inden for de samme arbejds- og fagområder.

Jeg kunne nævne andre områder som kulbruddet i Qutdligssat i Grønland, hvor vi fortsætter med et underskudgivende foretagende nærmest som en social foranstaltning på et tidspunkt, hvor der andre steder i Grønland er arbejdskraftmangel. Man burde nok også her overveje, om man ikke skulle skære igennem og stille de midler til rådighed til bygning af boliger andre steder på Grønland, der er en forudsætning for, at befolkningen kan flytte fra kulbruddet, så dette hurtigst muligt ned-